

'Türkiye'nin çelik kotası hamlesinin amacı yerli endüstriyi korumak'

Türkiye, 17 Ekim'den itibaren çelik ithalatı kotası uygulama kararı almasının olası neden ve sonuçlarını Gazeteci Çetin Ünsalan ve Ekonomist Enver Erkan, Sputnik'e değerlendirdi: "Türkiye'nin bu hamlesi, doğru bir plan ve denetimle uygulanırsa, Türk çelik üreticisini koruyacaktır."

Yayın Tarihi : 18 Ekim 2018 Perşembe (oluşturma : 4/22/2019)

ABD'nin Donald Trump'ın göreve gelmesiyle birlikte belirgin hale gelen küreselleşme yanlısı uluslararası serbest ticaretten uzaklaşma politikası, Washington'ın kararından etkilenen ülkelerde somut reaksiyona sebep oluyor. 23 Mart 2018'de ABD tarafından alüminyum ve çelik ithalatında karşı sırasıyla yüzde 10 ve yüzde 25 ek vergi uygulamasının ardından Türkiye de benzer bir hamleye girerek 17 Ekim'den itibaren çelik ithalatı kotası uygulayacağını Dünya Ticaret Örgütü'ne (DTÖ) resmen bildirdi.

Türkiye'nin çelik kararının olası sonuçlarından önce, kararın alındığı bağlama da göz atmak gerekir. Trump'ın 23 Mart'taki vergi hamlesiyle söz konusu vergiler, Türkiye için ikiye katına çıkmış oldu. 2017 yılında yaklaşık 9,5 milyar dolar seviyesinde çelik ihraç eden Türkiye, bu ihracatın yaklaşık 1 milyar 180 milyon dolarlık kısmını ABD'ye yaparak ABD'ye en çok çelik ihraç eden 6'ncı ülke olmuştu.

'TÜRKİYE'NİN ABD'YLE ÇELİK VE ALÜMİNYUM TİCARETİNDE AÇIK VAR'

Ancak kısa bir süre önce eski Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekçi, Türkiye ve ABD arasındaki çelik ve alüminyum ihracatında Türkiye 1 milyar 180 milyon dolarlık ihracat yaparken ABD'den 1.3 milyar dolarlık ithalat yaptığını söyleyerek Türkiye'nin bu alanda açık verdiğine işaret etmişti. Zeybekçi "Eksi veriyoruz. Yani yaklaşık olarak 11 milyar dolar civarında ithalatımız varken 8.5 milyar dolar civarında da ihracatımız var" diyerek Türkiye'nin endişelerini dile getirmişti.

Tam bu bağlamda alınan kararın sonuçları neler olur? ABD'nin başlattığı ve Çin başta olmak üzere pek çok cephesi olan bu ticaret savaşı içerisinde Türkiye'nin tutumunu nasıl değerlendirmek gerekir? Uzmanlar, konuyu Sputnik'e değerlendirdi.

'TÜRKİYE, YERLİ ENDÜSTRİYİ KORUMAK ADINA BÖYLE BİR KARAR ALMIŞ GİBİ GÖRÜNÜYOR'

Sputnik'e konuşan GCM Menkul Kıymetler Araştırma Uzmanı Enver Erkan oldu. Erkan "Özellikle Trump'ın çelik ve alüminyuma uyguladığı vergilerle aldığı korumacı önlemler çerçevesinde ABD'ye çelik ihraç eden ülkelerin, Washington'ın kararının sonucunda doğan pazar açığını kapamak için

pazar arayışı söz konusu. Bu noktada Türkiye'yi pazar alternatiflerinden biri olarak görülecek olursa, bu karar yerli endüstri açısından rekabetçi anlamda olumlu bir durum teşkil etmeyecektir. Ancak Ticaret Bakanlığı, yerli endüstrinin korunması adına böyle bir karar almış gibi görünüyor. Bunun iç piyasada pozitif etkisi olacaktır" dedi.

Erkan "Konuya aynı zamanda konuya global anlamda da bakmak lazım. Trump'ın ticaret savaşları anlamında ön plana çıkardığı korumacılık, diğer ülke ekonomileri açısından da bazı sonuçlara doğurabilecek nitelikte. Buna ilişkin olarak zaten pek çok ülke kendi haklarını korumak adına DTÖ'ye gerekli başvuruları yapıyor. Özellikle bu ülkelerin bir kısmı, Trump'ın çelik ve alüminyum tarifelerini açıklamasından sonra, belli başlı muafiyetler kazandı. Türkiye de kendi endüstrisini korumak adına belli başlı adımlar atıyor, bu da onlardan birisi" diye konuştu.

'2012 YILINDAN İTİBAREN İTHALATIN PAZARI ELE GEÇİRDİĞİ GÖZLENİYOR'

Sputnik'e değerlendirmede bulunan Gazeteci Çetin Ünsalan ise "Türkiye'nin 17 Ekim'den itibaren çelik ithalatına kota getirmesini birden çok açıdan değerlendirmek gerekir. Tabii ki bu hamle, ABD'nin yaptığı hamleye karşı Türkiye'nin verdiği karşılık olarak görülebilir Bunun ötesinde, ithalata dönük bu tip kotalar, daha önce başka sektörlerde, dolaylı olarak ve bir takım vergilerle, uygulandı. Ayakkabı gibi birtakım sektörlerde üretimsizleşmenin tersine döndüğü gözlemlendi. Bundan başarılı sonuçlar alındığı da bir gerçek" ifadelerini kullandı.

Türkiye'nin 2012 yılından sonra gerileyen bir üreticisi konumunda olduğuna işaret eden Ünsalan "Türkiye 2012 yılına kadar çelik üretiminde önemli bir yol alıyor. Hatta o tarihte, çelik ürünlerinde yaklaşık 36 milyon tona kadar bir ivme yakalıyor. Bu kendi tarihinde de zirve. Fakat ondan sonra, hızla ithalatın pazarı ele geçirmeye başladığı gözleniyor. 2014-2015 civarında aşama gerileyen bir çelik üretiminden bahsedebiliriz. Ben bu kararın geç kalınmış olsa da yerinde olduğunu düşünüyorum. Çünkü dünyadaki ilk 10'daki sıralamada 9'uncu ve 10'uncu sıralara kadar gerilemiş ve yine bu süreç içerisinde Türkiye'deki çelik üreticilerin bu konudaki taleplerini arka arkaya sıraladığı bir fotoğrafı anlamak gerekiyor" ifadelerini kullandı.

'KARAR, DÜNYA EKONOMİSİNDEKİ DARALMADAN BAĞIMSIZ DEĞİL'

Peki, bu karar neden şimdi verildi? Ünsalan'a göre bu sorunun yanıtının aranması gerekiyor:

"Bunda Amerika'daki hamleye dönük karşı hamle atmak maksadı olabilir. Fakat Türkiye'nin ABD'ye olan ihracatı o kadar kayda değer rakamlarda değil, o yüzden birebir buna karşılık gelmiyor. Dünya ekonomisindeki daralma, Çin başta olmak üzere büyüme hacimlerinin düşüşü düşünüldüğünde bu hamle, zaten daralan üreticiyi iç pazarda destekleme anlamı taşıyacaktır."

'DOĞRU BİR DENETİM OLMAZSA, ÇEŞİTLİ RİSKLERLE KARŞI KARŞIYA KALINABİLİR'

Kota uygulamasının ancak doğru bir plan, program ve denetim kapsamında doğru sonuç vereceğine işaret eden Ünsalan "Eğer bunu belli bir plan ve program çerçevesinde yapıyorlarsa, bence olumlu sonuç alınabilir. Ama planlama yoksa sadece ithalatı engelleyecek bir tavırla kota uygulanacak gibi bir tavır söz konusu olacaksa, yani yol haritası belli değilse, kaçak yolla girecek ithal çeliğin olasılığı artar. İkincisi buna güvenen üreticinin denetlenmesi gerekir. Maliyetlerin çok arttığı düşünülürse, kalitenin aşağı çekilmesi gündeme gelir. Kontrol doğru yapılmazsa, çelik kullanan diğer sektörlerdeki ihracatı ve ürün kalitesini olumsuz etkiler. Eğer, Türkiye'deki üreticiyi korumak adına uzun zamandır süren bir talebi yerine getirenlere doğru bir hamle olur ancak planlama ve denetim mekanizması içerisinde yapmıyorsanız bu bağlantılı olarak Türk çeliğini kullanan diğer segmentlerde ihracata darbe vurabilir. O yüzden konuya ihtiyatlı bakmak lazım. Uygulama bugün itibarıyla üreticiyi koruyan bir uygulama olarak gözüküyor" dedi ve ekledi:

"Özellikle Türkiye'nin artan dış ticaret açığına bakıldığında belki bu dış ticaret açığı ve bağlantılı olarak cari açığı engellemek, yani finansman ihtiyacını engellemek için de atılmaya çalışılan bir adım gibi düşünülebilir. Fakat bunu belli bir program içerisinde yapmadan, umulan sonuçlar alınmaz."

Kaynak: Sputnik

Bu dökümanı orjinal adreste göster

'Türkiye'nin çelik kotası hamlesinin amacı yerli endüstriyi korumak'